

AĞIZ BOŞLUĞUNUN LİPOMLARI

Necla Timoçin*, Osman Z. Gümrü**, Çetin Kasapoğlu**, Hülya Koçak***,
Bülent Katiboğlu***, Ali Ekrem Canbaz****

Yayın Kuruluna teslim tarihi 27.11.1992

LIPOMAS OF THE ORAL CAVITY

ÖZET

Bu yazında, ağız boşluğununda nadir rastlanan iki lipom vakası bildirildi. Bunlardan biri retromolar bölgede, diğerinin alt dudakta lokalize olmuştu.

Ağız boşluğunun lipomlarına sık rastlanmaz ve lezyonlar genellikle yanakta lokalize olurlar. Bizim vakalarımızdan biri sağ retromolar bölgede lokalize olmuştu.

Vakaların her ikisi de eksizyonla alındı.

Anahtar sözcük: Lipom

GİRİŞ

Lipom, olgun yağ dokusunun selim tümöründür (2,7,10), habis şekli olan liposarkom çok seyrek (10). Lipom vücutta yağ dokusunun bulunduğu her yerde meydana gelebilir (6,7).

Vücutun diğer kısımlarında sık rastlanırken (6,7,10), ağız boşluğununda nadir olarak görülür (6,7,8,10,12). Lipomlar, ağız içi tümörlerin küçük bir bölümündür (12). Kongenital olduğu söylenilirse de, daha çok ileri yaşta görülmeli bu görüşü doğrulamamaktadır (6). Ağız boşluğu lokalizasyonu gösteren vakalarda hastalar genellikle orta ve ileri yaşlardır (10). Literatür, yaş ortalamasını 59, en genç hastanın 32, en yaşlı hastanın 77 yaşında olduğunu belirtmektedir (10).

Yağ hücrelerine histolojik olarak benzese bile normal yağ hücrelerinden metabolik olarak farklıdır (7). Kaşksiyete giren hastalarda, vücut yağ dokuları tüketildiği halde lipomların hacminde bir değişiklik olmaz (9).

Oral kavitenin lipomları, dudaklar, yanak mukozası, vestibül, gingiva, damak ve dilde olmak üzere değişik lokalizasyonlar gösterir (3,12). En fazla yanak (5,8), alt dudak (8), ağız tabanında (8) görülür. Damak ve diş eti lokalizasyonu nadirdir (3,4).

ABSTRACT

In this article, two rare cases, diagnosed as lipoma, are reported. One of them was localized on the lower lip and the other situated on the right retromolar region.

Lipomas of the oral cavity are uncommon and the lesions occur primarily in the cheek. One of our cases was localized on the right retromolar region, which was a rare localization for this kind of lesion.

Both of the cases were removed with an excision.

Key word: Lipoma

KLİNİK BULGULAR:

Oral lipomlar yavaş büyürler (1,2,4), asemptomatiktirler (4,5) ve bazen ağrı meydana getirirler (2).

Klinik olarak lipomlar sapsız, sapsız-oturmuş-veya kısmen gömük olabilirler (4). Mukozayı kaldırır ve genellikle saplıdır (8). Bunlar soliterdirler fakat multipl olabilir (4). Üzerindeki mukoza normal görülebilir veya genişleyen tümörle gerilebilir (4). Yumuşak doku ile birlikte tümörün bu flüktan yapısı klinik teşhisini kolaylaştırır. Eğer renk belli değilse sapsız olduğunda derinde yerleşmiş retansiyon kistinden, sapsız olduğunda yumuşak bir fibromdan ayırmak mümkün olmayabilir (8).

Cıktılı yüzeye gelen fonksiyonel travma sonucu yüzeyde ülserasyon olabilir (4). Konuşma ve çığnemeyi etkilediğinde, proteze engel teşkil ettiğinde farına varılabilir.

MAKROSKOPİ

Sarı renkli, düzgünce sınırlı ve kapsüllü, yumuşak kıvamlı oluşum ince bağ dokusu septumlarıyla düzensiz hacimli kompartimanlara ayrılmıştır.

Operasyonla kolayca alınabilir ve rengi, kıvamı lipom tanısını doğrular. İnsize edilirken yoğun küçük globuller kesim yüzeyinden dışarı sızar (8).

* Prof. Dr., İ.Ü. Diş Hek. Fak., Ağız, Diş, Çene Hast. ve Cer. Anabilim Dalı.

** Doç. Dr. İ.Ü. Diş Hek. Fak., Ağız, Diş, Çene Hast. ve Cer. Anabilim Dalı.

*** Dr., İ.Ü. Diş Hek. Fak., Ağız, Diş, Çene Hast. ve Cer. Anabilim Dalı

**** Dt., İ.Ü. Diş Hek. Fak., Ağız, Diş, Çene Hast. ve Cer. Anabilim Dalı

Resim 1: Hastanın ameliyat öncesi extra-oral görünümü.

MİKROSKOPİ

Histolojik olarak ince bir kapsül ve genellikle fibröz doku septası vardır. Fibröz dokunun miktarı değişebilir ve bazen fibrolipom terimi kullanmaya izin verecek yeterlidir (8).

Oral kavitede lipomların türleri onların fibröz konnektif doku komponentlerinin niceliği ile değişir. Bu nedenle fibröz ve yağ dokusunun nispi nicelğini ayırt etmek için lipofibrom, fibrözleşen lipoma terimi genellikle kullanılır (12).

Bu tümörler tamamen yağ hücrelerinden düzenlenmiş olabilir, fakat genellikle fibröz stromaya sahip oldukları görülür ve bu nedenle fibrolipoma olarak düşünülür (2). Özel tipleri şunlardır:

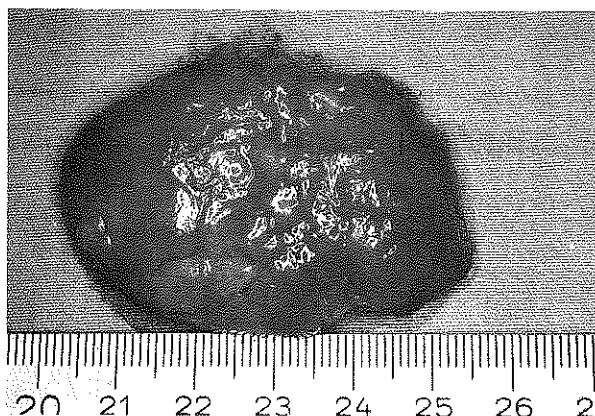
1- Bağ ve yağ dokusu elemanları ile birlikte ise fibrolipom,

2- Damar ve yağ dokusu elemanlarından oluşmuş ise angiolipom,

Resim 2: Lipomun ameliyat sırasında görünümü

Resim 3: Lipomun çıkartıldıktan sonraki görünümü

3- Kapsülsüz ve çizgili yağ dokusundan oluşuyorsa infiltran tip,

4- Sitoplazması granüllü poligonal hücrelerden oluşuyorsa hipernoma adı verilir (9).

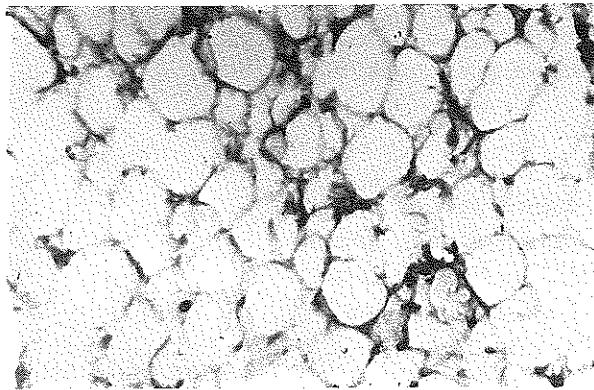
TEDAVİ

Cerrahidir. Eksizyon yapılır. Residivi çok azdır.

VAKA 1:

34 yaşında, kadın, 28.11.1986 tarihinde kliniğimize başvurmuş. Anamnezinde iki yıl önce sağ alt çeneden diş çekti. Daha sonra radyolojik muayenede kök olduğu saptanmış. Bu sırada yanadında şişlik oluşmuş. Kökü alındıktan sonra da şiş büyümeye devam etmiş, antibiyotik alınmasına rağmen geçmemiş. İki sene boyunca büyüp iri bir limon büyüklüğünde ulaşmış.

Ekstra oral muayenede sağ alt çenede, mandibulanın korpusuna yakın iri bir limon büyüklüğünde oluşum görülmektedir (Resim1).

Resim 4: Lipomun histolojik görüntüsü, H.E., 200X

Intra oral incelemede, sağ alt çenede yanak içinde vestibülü dolduran hareketli, yumuşak kıvamlı oluşum palpe edilmekteydi (Resim 2).

Patalojik oluşum, lokal anestezi altında insizyon yapılarak eksize edildi. İ.Ü. Tıp Fak. Onkoloji Enstitüsü'ne gönderildi.

Makroskopik Bulgular:

4, 5x3, 5x3, 0 cm. ölçüsünde, düzgünce kapsüllü, sarı renkli, yumuşak kıvamlı doku parçası (Resim 3).

Mikroskopik Bulgular:

İncelenen kesitlerde olgun tipte yağ dokusu görülmektedir. Patoloji rapor no: 1668 (Resim 4).

Mikroskopik tanı: Lipom.

VAKA 2:

58 yaşında, kadın, 31.3.89 tarihinde kliniğimize başvurmuş. Ağzında taşıdığı protez nedeniyle bu oluşumun uzun süreden beri farkında olmadığını, ancak bir ay kadar önce yanlığında böyle bir oluşumun sal-

landığını fark etmiş. Bunun üzerine kliniğe başvurmuş.

Hastanın ekstra oral muayenesinde önemli bir patolojik bulgu yok. İnta oral muayenede alt dudakta findik büyüklüğünde hareketli oluşum görülmektedir.

Oluşum lokal anestezi altında eksize edildi. İ.Ü. Tıp Fak. Onkoloji Enstitüsü'ne gönderildi.

Makroskopik Bulgular:

1, 5x1, 0x0, 8 cm. ölçüsünde, düzgün sınırlı, sarımsı renkli, yumuşak doku parçası.

Mikroskopik Bulgular:

Olgun tipte yağ dokusu görülmektedir. Patoloji rapor no: 594/89

Mikroskopik tanı: Lipom

TARTIŞMA:

Normalde ağız mukozasında yağ dokusu bulunmadığından, oral lipomların kaynağı tartışılmıştır. Lipomların aberrant, ektopik doku veya koristoma olduğu düşünülmektedir (12).

Oral kavitenin lipomları muhtemelen oral mukozaya veya yüz ve boynun intermuskuler ve fasiyal alanlarında mevcut yağ dokusundan meydana gelir (2).

Vakalarımızın makroskopik ve mikroskopik özellikleri literatüre uymaktaydı.

Lokalizasyon açısından bir vakamız nadir lokalizasyon göstermektedir. Lipom alt çenenin vestibüllüm orisini doldurmuştu.

KAYNAKLAR

1. Archer, W.H.: Oral and maxillofacial surgery. Fifth ed. Philadelphia, London, Toronto: W.B. Saunders Company, 1975; 806.
2. Calhoun, N.R.: Lipoma of the buccal space. *Oral Surg.*, 1963; **16**: 246-249.
3. Cran, J.R.: Lipoma of the palate. *Oral Surg.*, 1963; **16**: 452-453.
4. Graham, G.S., Brannon, R.B., Houston, G.D.: Fibrolipoma of the gingiva, a case report. *J. Periodontol.*, 1988; **59**: 118-120.
5. Greer, R.O., Richardson, J.F.: The nature of lipomas and their significance in the oral cavity, a review and report of cases. *Oral Surg.*, 1973; **36**: 551-557.
6. MacGregor, A.B.: Sublingual ranula, dermoid cyst, and lipoma. *Oral Surg.*, 1959; **12**: 334-342.
7. Shafer, W.G., Hine, M.K., Levy, B.M.: A text book of oral pathology. Fourth ed. Philadelphia, London, Toronto, Mexico City, Rio de Janeiro, Sydney, Tokyo: W.B. Saunders Company, 1983; 152-153.
8. Simpson, H.E.: Lipoma of oral cavity, report of seven cases. *Oral Surg.*, 1959; **12**: 349-352.

9. Tahsinoğlu, M., Çoloğlu, A., Erseven, G.: Genel Patoloji. İstanbul: İ.Ü. Fen Fak. Döner Sermaye İşletmesi Prof. Dr. Nazım Terzioğlu Basım Atölyesi, 1984; 309-310.
10. Tahsinoğlu, M., Timoçin, N., Çoloğlu, A.S., Kuralay, T.: Dişeti lipomu, bir vaka bildirisi. *Diş Hek. Fak. Dergisi*, 1972; 3: 287-290.
11. Thoma, K.H.: Oral Surgery. Fifth ed. Saint Louis: C.V. Mosby Company, 1969; 950-951.

Yazışma adresi:

*Doç. Dr. Osman Gümüş
İ.Ü. Diş Hek. Fakültesi
Ağız, Diş, Çene Hast.
Anabilim Dalı
34390 Çapa / İstanbul*